

Täysistunto

Perjantai 19.12.2025 klo 10.00—11.25

**5. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026
Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 talousarvioesityksen (HE 99/2025 vp) täydentämisestä**

Hallituksen esitys HE 99/2025 vp
Hallituksen esitys HE 171/2025 vp
Talousarvioaloite TAA 1-112, 114-279, 281-323/2025 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 29/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 29/2025 vp. Asian käsittely keskeytettiin 18.12.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Ensin äänestetään pääluokkakohtaisiin talousarvioaloitteisiin perustuvista muutosehdotuksista. Tämän jälkeen äänestetään jokaisesta vastalauseesta erikseen kokonaisuutena mietintöä vastaan. Lopuksi äänestetään tehdyistä epäluottamusehdotuksista.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Siirryttiin äänestämään talousarvioaloitteisiin perustuvista muutosehdotuksista päiväjärjestyksen asiakohdissa 5.1—5.18.

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraavaksi käsitellään vastalauseiden 1—4 mukaiset muutosehdotukset. Keskustelussa ovat tehneet edustaja Joona Räsänen edustaja Tuula Haataisen kannattamana vastalauseen 1 mukaiset muutosehdotukset, edustaja Mauri Kontu edustaja Antti Kurvisen kannattamana vastalauseen 2 mukaiset muutosehdotukset, edustaja Krista Mikkonen edustaja Tiina Elon kannattamana vastalauseen 3 mukaiset muutosehdotukset ja edustaja Jessi Jokelainen edustaja Hanna Sarkkisen kannattamana vastalauseen 4 mukaiset muutosehdotukset.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Jokaisesta vastalauseesta äänestetään erikseen kokonaisuutena mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2025 vp

Mietintö ”jaa”, Joona Räsänen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 47, tyhjiä 33; poissa 13 (äänestys 110). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Mauri Kontun ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 20, tyhjiä 59; poissa 14 (äänestys 111). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Krista Mikkosen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 12, tyhjiä 68; poissa 13 (äänestys 112). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Jessi Jokelaisen ehdotukset ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 9, tyhjiä 71; poissa 14 (äänestys 113). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokat 23—35, osastot 11—13 ja 15 sekä yleisperustelut ja yksityiskohtaisten perustelujen yleiset määräykset mietinnön mukaisena.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksiin HE 99 ja 171/2025 vp sisältyvän ehdotuksen valtion talousarvioksi vuodelle 2026 mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi talousarvioaloitteen TAA 90/2025 vp. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen talousarvioaloitteiden TAA 1—89, 91—112, 114—279 ja 281—323/2025 vp hylkäämisestä. Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen talousarvion soveltamisesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi päätetään epäluottamuslause-ehdotuksista. Keskustelussa ovat edustaja Joona Räsänen edustaja Tuula Haataisen kannattamana, edustaja Mauri Kontu edustaja Antti Kurvisen kannattamana, edustaja Krista Mikkonen edustaja Tiina Elon kannattamana ja edustaja Jessi Jokelainen edustaja Hanna Sarkkisen kannattamana tehneet ehdotukset epäluottamuslauseen antamisesta valtioneuvostolle. Ehdotukset sisältyvät edustajille jaettuun monistevihkoon.

1. Joona Räsänen (sd) Tuula Haataisen (sd) kannattamana: ”Eduskunta katsoo, että hallitus on epäonnistunut kaikissa talouspolitiikan tavoitteissaan. Velkaantumista ei ole saatu kuriin ja Suomi on ajautumassa EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn. Hallituspuolueiden lupaukset 100 000 uudesta työpaikasta ovat vaihtuneet EU:n toiseksi korkeimpiin työttömyyslukemiin, 2000-luvun ennätyskonkursseihin ja OECD-maiden heikoimpaan kasvuun. Hallitus on sälyttänyt talouden tasapainotuksen suurimman taakan pienituloisten harteille, samalla kun se palkitsee omat eturyhmänsä kalliilla veronalennuksilla. Samalla hallitus on nostanut tavallisen palkansaajan verotuksen korkeimmalle tasolle kymmeneen vuoteen. Hallituksen politiikka ei rakenna luottamusta eikä kasvua. Näistä syistä eduskunta katsoo, että hallitus on epäonnistunut eikä nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 1)

2. Mauri Kontu (kesk) Antti Kurvisen (kesk) kannattamana: ”Eduskunta toteaa, että Suomessa on pitkittyvä suurtyöttömyys, konkurssit 2000-luvun ennätystasolla, kuluttajien luottamus heikkoa, valtion velkaantuminen rajua ja Suomen talous on vajonnut uudestaan taantumaa. Hallitus on epäonnistumassa keskeisten taloustavoitteidensa saavuttamisessa. Suomi on joutumassa EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn eli taloudenpidon tarkkailuluokalle. Suomelle tarvitaan uusi suunta. Suunta, joka palauttaa luottamuksen, toivon ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2025 vp

innokkuuden Suomeen. Tarvitaan parempi vaihtoehto. Tavalliset ihmiset on asetettava etusijalle, suomalaisille on saatava töitä, talouskasvu tuplattava ennustetusta sekä palvelut pelastettava. Pääministeri Orpon hallitus vie nyt Suomea väärään suuntaan, eikä siksi nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 2)

3. Krista Mikkonen (vihr) Tiina Elon (vihr) kannattamana: ”Eduskunta toteaa, että puheistaan huolimatta hallitus ei onnistu vahvistamaan taloutta ja taittamaan valtion velkaantumista. Hallituksen kaikki keskeiset taloustavoitteet ovat vaarassa epäonnistua, samalla kun hallituksen leikkaukset syventävät lapsiperheköyhyyttä ja kasautuvat erityisesti nuorten niskaan. Hallitus ei onnistu tuomaan eduskunnalle tarvittavia esityksiä, joilla Suomi saavuttaisi ilmastolain mukaisen hiilineutraaliuden vuonna 2035 tai pysäyttäisi luontokadon vuoteen 2030 mennessä. Hallituksen epäonnistuminen ilmasto- ja luontopolitiikassa on riski myös taloudelle. Hallitus ei esitä riittäviä ratkaisuja Suomen talouden suuriin haasteisiin, kuten heikkoon tuottavuuskehitykseen ja osajapulaan. Hallitus jarruttaa työhön johtavaa maahanmuuttoa, vaikka ilman työperäisen maahanmuuton merkittävää kasvattamista Suomen taloutta ei saada kestäväälle uralle. Hallituksen koulutusleikkaukset heikentävät opetuksen ja koulutuksen laatua, kun Suomen koulutustasoa tulisi pyrkiä määrätietoisesti nostamaan. Hallituksen sosiaali- ja terveystalouteen kohdistamat leikkaukset eivät vahvista luottamusta sosiaali- ja terveyspalveluihin vaan ainoastaan kasvattavat kustannuksia tulevaisuudessa. Näin ollen eduskunta katsoo, että hallituksen talouspolitiikka on epäonnistunut eikä hallitus nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 3)

4. Jessi Jokelainen (vas) Hanna Sarkkisen (vas) kannattamana: ”Hallituksen harjoittama leikkauspolitiikka heikentää suomalaisten työllisyyttä, palveluita, hyvinvointia ja luottamusta talouteen. Hallituksen politiikan seurauksena Suomen talouden matalasuhdanne pitkittyy, eriarvoisuus kasvaa, köyhyys lisääntyy, ilmastotavoitteet karkaavat, sote-palvelut kriisiytyvät, julkisen talouden kestävyys vaarantuu ja velkasuhteen kasvu jatkuu. Suomessa vallitsee työttömyyskriisi, ja hallituksen toimet sen ratkaisemiseksi ovat täysin riittämättömiä. Erityisen huolestuttavaa on pitkäaikaistyöttömyyden hälyttävän korkea taso. Eduskunta katsoo, ettei hallitus nauti eduskunnan luottamusta.” (Vastalause 4)

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ehdotuksista on äänestettävä. Ensin äänestetään edustaja Jessi Jokelaisen ehdotuksesta edustaja Krista Mikkosen ehdotusta vastaan, sitten voittaneesta edustaja Mauri Kontun ehdotusta vastaan ja sen jälkeen voittaneesta ehdotuksesta edustaja Joona Räsänen ehdotusta vastaan. Lopuksi äänestetään siitä, nauttiiko valtioneuvosto eduskunnan luottamusta.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Krista Mikkosen ehdotus ”jaa”, Jessi Jokelaisen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 176, ei 9; poissa 14 (äänestys 114). Tässä äänestyksessä voitti Krista Mikkosen ehdotus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2025 vp

2) Mauri Kontun ehdotus ”jaa”, Krista Mikkosen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 165, ei 21; poissa 13 (äänestys 115). Tässä äänestyksessä voitti Mauri Kontun ehdotus.

3) Joona Räsäsen ehdotus ”jaa”, Mauri Kontun ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 30; poissa 13 (äänestys 116). Tässä äänestyksessä voitti Joona Räsäsen ehdotus.

4) Luottamuslause valtioneuvostolle ”jaa”, Joona Räsäsen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 105, ei 80; poissa 14 (äänestys 117).

Eduskunta päätti, että valtioneuvosto nauttii eduskunnan luottamusta. Asian käsittely päättyi.